

Sygn. akt VIII U 489/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Łazowska
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 17 czerwca 2016 r. w Gliwicach

sprawy W. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania W. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 1 lutego 2016 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) SSO Grażyna Łazowska

VIII U 489/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 1 lutego 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu W. M. ponownego przeliczenia wysokości emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. 2015.748 - dalej ustawa FUS).

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony nie zgodził się z przyjęciem przez organ rentowy za okres jego pracy od 1960r. do 1979r. minimalnego wynagrodzenia przy wyliczeniu podstawy emerytury. Domagał się przeliczenia wysokości jego emerytury w oparciu o średnie wynagrodzenie w górnictwie dotyczące kopalń węgla kamiennego według wskaźników obowiązujących w ww. okresie.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie argumentując jak w decyzji odmownej.

Sąd ustalił i zważył co następuje:

Ubezpieczony był zatrudniony:

- od 08.07.1960r. do 30.08.1965r. w KWK (...) jako robotnik dołowy,
- od 01.09.1965r. do 31.08.1967r. w (...) przy KWK (...) jako nauczyciel zawodu;
- od 02.08.1967r. w KWK (...) kolejno na stanowiskach górnik, cieśli pod ziemią, nadgórnika i sztygara.

Z dniem 6 lipca 1985r. nabył prawo do emerytury górniczej, której podstawę ustalono w oparciu o przeciętne miesięczne wynagrodzenie z okresu od września 1984r. do września 1985r. Świadczenie zostało częściowo zawieszona z uwagi na kontynuowanie pracy pod ziemią.

Ubezpieczony pracował jako sztygar w KWK (...) do 31.07.87r. Następnie jako emeryt pracował dodatkowo u różnych pracodawców.

Decyzją z dnia 25.09.1987r. organ rentowy do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjął wynagrodzenie z okresu od sierpnia 1986r. do lipca 1987r. Wskaźnik wysokości wymiaru emerytury wyniósł 445,12% i został ograniczony do 250%.

Przed wydaniem tej decyzji w aktach rentowych znajdowały jedynie zaświadczenia o zarobkach ubezpieczonego za okres od sierpnia 1984r. do września 1985r., od sierpnia 1986r. do sierpnia 1987r.

W dniu 25.01.2016r. odwołujący wniósł o przeliczenie świadczenia na podstawie art.110a ustawy o FUS, dołączając zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z lat 1980-1987r.

Organ rentowy do obliczeń przyjął wynagrodzenie ubezpieczonego z lat 1980-1987 wskazane w tym zaświadczeniu oraz wynagrodzenie minimalne za lata 1960-1979 i stwierdził, że tak ustalony (...) obliczony z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych wyniósł 175,64%. W konsekwencji, skarżoną decyzją odmówił ubezpieczonemu przeliczenia świadczenia.

(...) SA w K. nie posiada dokumentacji płacowej ubezpieczonego sprzed 1980r. Odwołujący również nie dysponuje dowodami zarobkowymi za lata 1960-1979r.

W aktach osobowych odwołującego /z okresu zatrudnienia w KWK (...)/ brak informacji o wysokości wypłaconego mu wynagrodzenia za lata 1960-1979, natomiast w angażach i na karcie przebiegu zatrudnienia zapisano wysokość płacy podstawowej oraz wysokość dodatku funkcyjnego za okres od 1.07.1970r. do 31.12.1979r., co obrazuje poniższa tabela.

Okres zatrudnienia od – do	Płaca podstawowa	Dodatek funkcyjny	Płaca + premia za 1 miesiąc
01.07.1970	3350		3350
01.08.1970	3800		3800
01.08.1972	3900		3900
01.01.1973 - 31.01.1974	4000		4000
01.02.1974 - 31.01.1975	4600	1000	5600

01.02.1975 –15.11.1976	5000	1250	6250
16.11.1976	6000	1000	7000
01.01.1978 -31.08.1978	6000	1500	7500
01.09.1978- 31.10.1979	6000	2000	6200
01.11.1979 -31.12.1979	6100	2000	8100

*w aktach osobowych znajduje się angaż którym przyznano ubezpieczonemu z 21.09.1978r. dodatek funkcyjny w kwocie 2000zł., natomiast w karcie przebiegu zatrudnienia prawdopodobnie omyłkowo wpisano kwotę 200zł.

Wynagrodzenie ubezpieczonego wyliczone w oparciu o powyższe dane kształtuje się następująco:

rok	Wynagrodzenie w złotych w poszczególnych miesiącach	Roczne wynagrodzenie
1970	6 x 1000/minimalne/ + 3350 + 5 x 3800	28 350
1971	12 x 3800	45 600
1972	7 x 3800 + 5 x 3900	46 100
1973	12 x 4000	48 000
1974	4000 + 11 x 5600	65 600
1975	5600 + 11 x 6250	74 350
1976	10 x 6250 + (...) + 3500 + 7000	76 125
1977	12 x 7000	84 000
1978	8 x 7500 + 4 x 8000	92 000
1979	10 x 8000 + 2 x 8100	96 200

Za pozostałe okresy zatrudnienia ubezpieczony nie przedstawił zaświadczeń o wypłaconym wynagrodzeniu. Z wyliczeń organu rentowego – karta 124 akt rentowych - wynika, że w latach 1960 -1969 najwyższy wwpw ubezpieczony uzyskał w roku 1967 – 45,57% i 1963 – 41,83%. Niekwestionowane są ustalone przez organ rentowy wwpw za lata 1980 – 1987

Uwzględniając powyższe, wwpw z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych tj. 1967, 1963 oraz od 1970 do 1987 wynosi:

rok	wynagrodzenie	Średnia krajowa	W. %
1963	8 850	21 156	41,83
1967	11 024	24 192	45,57
1970	28 350	26 820	105,70
1971	45 600	28 296	161,15
1972	46 100	30 108	153,11
1973	48 000	33 576	142,95
1974	65 600	38 220	171,63
1975	74 350	46 956	158,33
1976	76 125	51 372	148,18
1977	84 000	55 152	152,30
1978	92 000	58 644	156,97
1979	96 200	63 924	150,49
1980	210 914	72 480	291,00
1981	271 306	92 268	294,04
1982	506 090	139 572	362,60
1983	691 247	173 700	397,95

1984	897 512	202 056	444,19
1985	1 044 938	240 060	435,28
1986	1 447 696	289 140	500,69
1987	1 036 380	350 208	295,93
			4 609,49 : 20 = 230,49%

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o akta organu rentowego i akta osobowe ubezpieczonego.

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 110a ust. 1 ustawy o FUS wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, z uwzględnieniem art. 110 ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%.

Po myśli art. 15 ustawy FUS podstawę wymiaru emerytury stanowi ustalona przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne w okresie:

- kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę,
- 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

W celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury:

-oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych;

-oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu;

- oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury.

Odnosząc powyższe do rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, że odwołujący występując z wnioskiem o przeliczenie świadczenia, nie przedłożył żadnych zarobków z lat następujących po 1987r., a zatem podstawa wymiaru emerytury mogła być ustalana jedynie z 20 dowolnie wybranych lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o przeliczenie.

Warunkiem ponownego przeliczenia emerytury w oparciu o art. 110a ustawy FUS jest by nowo ustalony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru był wyższy niż 250%.

Jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego i ustaleń Sądu, odwołujący nie uzyskał wwpw wyższego niż 250% w okresie 20 najkorzystniejszych dla niego lat kalendarzowych poprzedzających wnioski o przeliczenie emerytury, wobec czego odwołanie zostało oddalone.

Bezsprzecznie ubezpieczony nie udokumentował wysokości zarobków za lata 1960-1979. Sąd nie podzielił stanowiska ubezpieczonego wyrażonego w odwołaniu od decyzji ZUS, że te lata organ rentowy winien przyjąć w swoich wyliczeniach średnie wynagrodzenie w górnictwie węgla kamiennego.

Zgodnie z § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe (Dz. U. z 2011 r. Nr 237, poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Dla celów obliczenia wysokości emerytury organ rentowy musi bowiem dysponować pewnymi danymi, co do wysokości dochodów ubezpieczonego. Jednakże, że w postępowaniu przed sądem nie obowiązują ograniczenia, co do zakresu środków dowodowych stwierdzających wysokość wynagrodzenia. Może być ono wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w Kodeksie postępowania cywilnego, co nie oznacza oczywiście, że może być ono określone w sposób przybliżony lub prawdopodobny. Nie jest możliwe wyliczenie wysokości wynagrodzenia, a w konsekwencji wysokości składek na ubezpieczenie społeczne oraz wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury w oparciu o wyliczenia hipotetyczne, uśredniane, przybliżone. Do ustalenia wysokości emerytury winna być przyjmowana faktyczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne.” (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 1 października 2015r., sygn. akt III AUa 205/15, LEX nr 1817534)..

Nie można wysokości zarobków, stanowiących podstawę do wyliczenia składek na ubezpieczenie społeczne ustalać w sposób hipotetyczny, oparty jedynie na domniemaniu. Przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych są bowiem normami bezwzględnie obowiązującymi i nie zawierają unormowań pozwalających na ustalenie wysokości wynagrodzenia w sposób przybliżony lub prawdopodobny. Przy obliczaniu wysokości podstawy emerytury, bierze się zatem pod uwagę dokładnie ustaloną wartość - wysokość uzyskiwanego w określonym czasie wynagrodzenia. Tym samym, w sprawie o ustalenie podstawy wymiaru składki, należy dokładnie określić wysokość wszystkich składników wynagrodzenia, które mają być uwzględnione” (tak Sąd Apelacyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 22 września 2015r., sygn. akt III AUa 370/14).

Z tych przyczyn, Sąd uznał, że zapisy dotyczące wynagrodzenia powoda zawarte w aktach osobowych mogą być podstawą do ustalania jego wysokości, ale tylko w zakresie wynikającym z ich treści. W aktach ubezpieczonego znajdują się tylko zapisy dotyczące płacy zasadniczej i dodatku funkcyjnego, a zatem tylko te składniki zostały objęte obliczeniami.

Odnosnie zgłaszanych przez ubezpieczonego zastrzeżeń co do sposobu wyliczenia przez organ rentowy emerytury i obniżenia świadczenia w 1995 podnieść należy, iż Sąd orzekając w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych jest związany zakresem skarżonej decyzji. Z związku z powyższym, przedmiotem oceny Sądu w niniejszej sprawie było tylko, czy istniały podstawy do przeliczenia emerytury ubezpieczonego na podstawie art. 110a ustawy o FUS.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał odwołanie za bezzasadne i na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

(-) SSO Grażyna Łazowska